

Gepensioneerd en dakloos

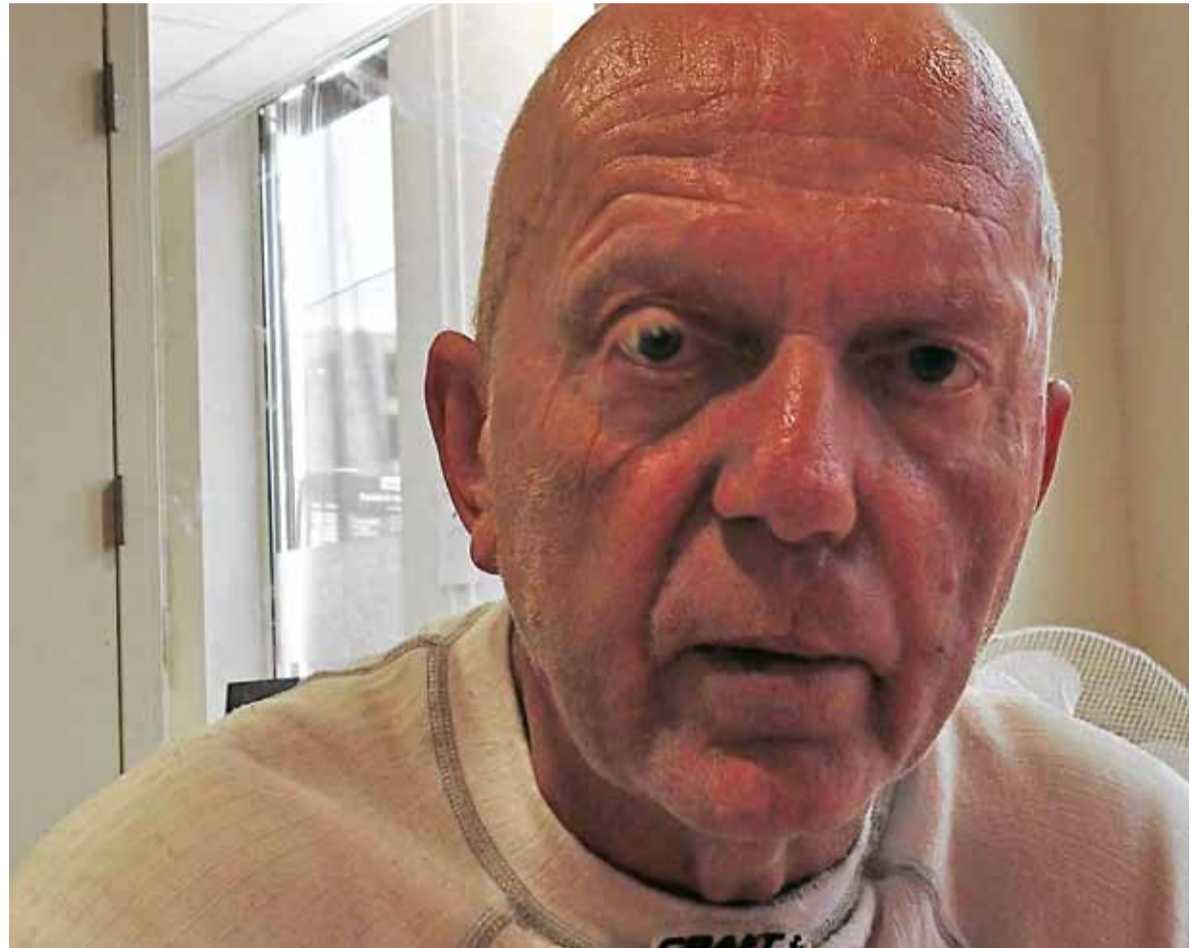
De poëtisch aangelegde Cees (65) zit er maar mooi mee. Nooit was hij dakloos en zijn werkzame leven in dierentuin *Artis* is tot zijn pensioen lang en bevredigend geweest. Maar de echt fijne ouwe dag blijft uit. Sinds december vorig jaar is hij zijn huis kwijt en slaapt hij in de nachtopvang.

Ten tijde van het interview is Cees behoorlijk ziek. Doodmoe en af en toe letterlijk naar adem happend. Wellicht een beginnende longontsteking, denkt hij. Niet zo fijn. Zeker niet als je in een nachtopvang moet slapen waar je zonder doktersverklaring overdag niet op je bed mag liggen. “Voor echt heel zieke mensen maken ze wel een uitzondering, hoor,” vertelt hij. Diezelfde middag nog heeft hij een afspraak met de dokter. Tot die tijd houdt hij zich gelaten staande. Met de doktersverklaring kan hij straks in ieder geval naar bed.

Sinds 19 december zit hij wegens onbetaalde rekeningen en huisuitzetting in de opvang. Nooit eerder was hij dakloos. Het is dan ook even wennen. Niets dan lof heeft hij voor begeleider Rachid die, volgens Cees, alles maar dan ook echt álles uit de kast trekt om hem te helpen. Maar makkelijk is het opvangleven niet. Vooral het gebrek aan privacy valt hem zwaar. Cees: “Er zijn hier doorlopend mensen om je heen. Ik ben dat al 25 jaar niet meer gewend. Ik woonde alleen.” Begeleider Rachid, die even bij het gesprek aanwezig is, beaamt het. “We zoeken zo snel mogelijk een andere plek voor Cees waar hij beter tot zijn recht komt. Hij staat nu bij de woningbouwvereniging op de zwarte lijst. Als we zijn schulden kunnen regelen en een kamer voor hem vinden, kan dat weer goed komen. Maar dat kost allemaal wel tijd.” Rachid lacht als hij hoort dat Cees en hij in dezelfde buurt in Amsterdam-Oost zijn opgegroeid. “We hebben heel wat gemeen, Cees”.

Beschadigd

Cees blijkt nummer zes uit een katholiek gezin met acht kinderen te zijn. “Die ouwe van mij kon bidden als een gek, maar of ze het geloof echt serieus namen weet ik niet. Ik denk eerder dat ze bang waren voor de pastoor. Mijn vader werkte in een brillenfabriek. We waren een echt arbeidersgezin. Ik lag met twee broers in een bed, ons huis was veel te klein. Toen mijn broer ‘s nachts aan me begon te zitten, ging mijn moeder naar sociale zaken. Of we geen groter huis konden krijgen. Dat kon onmiddellijk, in de Watergraafsmeer. Daar heb ik tot mijn vierentwintigste gewoond. Daarna ben ik naar Haarlem verhuisd om samen te gaan wonen met mijn eerste vrouw. “Ik had hele lieve ouders, maar mijn moeder kon niet knuffelen. Dat heeft

me wel beschadigd en onzeker gemaakt. Je blijft bevestiging zoeken. Ik heb twee langere relaties gehad, maar die zijn allebei mislukt. Uiteindelijk kan ik niet goed met vrouwen overweg. Als ze te dichtbij komen, stopt het voor mij. Met dieren vind ik de omgang makkelijker.”

Eind mei vierde hij zijn afscheid in *Artis* na een carrière van bijna vijftig jaar als dierenverzorger. Cees: “Ik was een jaar oud toen mijn moeder me voor het eerst meenam naar *Artis*. Ik herinner me nog dat ik niet weg wilde. Ik hoorde daar thuis. Vanaf mijn veertiende heb ik er gewerkt. Iedereen was tevreden met me. Eerst maakte ik hokken schoon, later had ik soms hele afdelingen onder mijn hoede. Ik zorgde voor alles. Heel mooi werk. Wel ben ik ooit voor drie jaar ontslagen geweest wegens speedgebruik. Ik was daarin doorgeslagen. Het begon in het uitgaansleven, maar het werd meer en meer. Dat ontslag maakte me wakker. Ik moest over mijn leven gaan nadenken. De ontgoocheling meemaken dat dingen niet zo gaan als je wilt. Drie jaren heb ik doorgebracht met contemplatie en lezen: Russische, Franse en Nederlandse literatuur. Toen was ik genezen en nam *Artis* me weer aan. Lezen blijft enorm belangrijk voor me.”

Films

De binnenkant van zijn hoofd is net een bioscoop waarin de mooiste films spelen. Cees vormt doorlopend scenario's van verhalen die hij in detail uitdenkt, tot aan de lichtinval aan toe. Hij kan ze moeiteloos navertellen. “Het zijn allemaal verschillende onderwerpen. Bijvoorbeeld over een vrouw die in een kamer zit. Het licht wordt steeds grauwer omdat het donker wordt. Als ze de trap op loopt, kraakt iedere tree weer anders. Ik zie het heel scherp voor me.

Maar opschrijven ga ik niet doen. Het is allemaal veel te persoonlijk. Ik hou het voor me.” Is dat heftig, met pensioen gaan en dakloos zijn? Stille. “Ik denk dat ik onderliggend een kreet om hulp heb gedaan. Gedacht heb: ik heb niks meer, laat het maar gaan. Ik rookte voor vijftig euro per dag wiet. Ja, dat is heel extreem. Soms was het mooi, heel magisch wat ik allemaal meemaakte, maar ik denk niet dat dat goed was.

“

Ik hield van mijn werk in *Artis*. De omgang met dieren vind ik makkelijker dan met vrouwen.

Ik maakte geen post meer open, betaalde geen enkele rekening meer. Zat al een paar maanden in de ziektewet. Werken ging niet meer; ik had last van mijn knie en van evenwichtsstoornissen. Het leven was wel goed en ik had alles op een rijtje, maar ik denk dat er een soort leegte was. Depressie misschien. Mijn vader had daar aan het eind van zijn leven ook last van. Een van mijn broers ook. Ik heb alles gewoon laten gaan.

“Uiteindelijk, op een dag, ik kwam net terug van de sportschool, haalden ze met een hoogwerker mijn huis leeg. Politie en deurwaarder. Ik heb diep ademgehaald en ben met ze gaan praten. Ze waren vriendelijk. Ik kon naar de opvang gaan, zeiden ze. En inderdaad. Hier heb ik de hulp gekregen die nodig is. Een dag tegelijk leef ik nu. Het komt allemaal wel goed.” ■